

KODILA KANDI
ARENQUKAVA
AASTATEKS 2016 - 2020

KODILA 2012

(muudetud 2014, 2015, 2016)

SISUKORD

1. Sissejuhatav kokkuvõte	3
2. Ülevaade arengukava koostamisest	4
3. Kandi kirjeldus ja tänane olukord	7
3.1. Mis on Rapla valla kandidid?	7
3.2. Ajaloost.....	7
3.3. Paiknemine.....	8
3.4. Looduslikud olud.....	9
3.5. Kultuuriväärtused.....	9
3.6. Infrastruktuur ja teenused	10
3.7. Elanikud.....	10
3.8. Majanduslik olukord ja tööandjad.....	12
3.9. Kandi elanike koostöö	12
3.10. Üldisest arengust.....	12
3.11. Kanti käsitlevad õigusaktid	13
4. Kandi probleemid ja vajadused.....	14
5. Kandi väärtused	15
6. Kandi tulevikupilt	16
7. Kandi arengueelistused.....	17
8. Kandi eesmärgid ja tegevuskava.....	18
9. Arengukava teostuse jälgimine ja hindamine, arengukava muutmine	24
10. LISAD	25
Lisa 1. Rapla valla kantide andmeid.	
Lisa 2. Protokollid ja osavõtjate nimekirjad.	
Lisa 3. Teated ja artiklid.	

1. Sissejuhatav kokkuvõte

Rapla Vallavalitsus koostöös seltsinguga Rapla Valla Külade Kogu algatas valla viie kandi arengukavade koostamise projekti. See on vajalik, et valla kandidid saaks paremini väljendada oma vajadusi ja huve valla üldplaneeringus, arengukava ja eelarve koostamisel.

Paljud külad on väiksed, osadel puuduvad oma arenguplaanid, aktiivsed eestvedajad, külavanemad, projektitaotluste kirjutajad, seltsid, seltsingud, kodulehed, kooskäimiskohad, külaüritused ning võimekus koostada oma küla arengukava ning viia ellu projekte ja muid tegevusi. Teatud väiksemate külade puhul ei olegi mõistlik arengut, investeeringuid, üritusi jt tegevusi üksi kavandada, vaid pigem teha koostööd naabrite ja kandi tõmbekeskusega (nii välditakse ka niigi piiratud rahade ebamõistlikku kasutamist). Koostööst sünnivad uued ideed ja võimalused. Seetõttu ongi mõistlik käsitleda külade arengut üksikute külade tasandi kõrval ka lähestikku asuvate külade koostööna ehk piirkondade (kantide) kaupa.

Arengukavad on olulised elukeskkonna kujundamisel, et tagada kandi elujõulisus ja jätkusuutlikkus. Võtmeküsimuseks kandi arengus ja vajalike investeeringute saamisel on kandi elanike koostöö ja kokkulepped. Koos tegutsemiseks on vaja jõuda ühisele arusaamisele sellest, millised on ühised probleemid, huvid ja vajadused. See teadmine võimaldab seada ühised eesmärgid ja valida ühiseid teid selle saavutamiseks. Kodila kandi arengukaval on tähendus, sest ta on selle kandi inimeste omavaheline kokkulepe. Ta kajastab ühist arusaamist kandi tänasest olukorrast ja tulevikust. Kokkulepe arengusuundades on aluseks ühisele tegutsemisele. Toimiv arengukava on märgiks kandi tugevusest ja arengusuutlikkusest.

Kandi arengukava on Rapla valla arengukava üheks alusdokumendiks. See aitab tagada kandile oluliste teemade kajastamist valla otsuste tegemise juures, kandis tehtavate plaanidega kursis olemist ja nende kooskõla valla arengutega.

2011. aasta lõpus moodustati MTÜ Rapla Valla Külade Ühendus, mis koos Rapla Vallavalitsuse juures tegutseva Rapla valla külade esindajate ümarlauaga korraldab arengukava jälgimise ja hindamise ning muudatusettepanekute tegemist kandi esindajate poolt.

Seltsingu Rapla Valla Külade Kogu projekti toetab Euroopa Liidu Leader liikumise raames MTÜ Raplamaa Partnerluskogu.

2. Ülevaade arengukava koostamisest

Arengukavade koostamiseks moodustati juhtrühm koosseisus Herkki Olo Rapla Vallavalitsusest, Ülle Rüüson seltsingust Rapla Valla Külade Kogu, Vahur Tarkmees TipTop Konsulendi OÜ-st, kes vestlusringe juhtis ning projekti koordinaator Tatjana Libek, kes räägitu protokollis ja aitas arengukavasid koostada. Juhtrühma esimene töökoosolek toimus 2. mail 2011.a. Arutati läbi töökorraldus, vestlusringide läbiviimise meetodika, arengukavade koostamise protsessi mudel. Määrati vestlusringide toimumise ajad ja kohad, valmistati ette materjal ilmuniseks valla lehes. Peeti esmatahtsaks, et vestlusringides räägitu saaks protokollis kirja pandud – see jääb arengukava alusdokumendiks. Väga vajalikuks peeti kohalike kaasamist, et igas kandis tekiks sidusgrupp, mis esindab erinevaid huvigruppe. Sidusgrupi mõtteks oli ka arengukavades kirjapandu ja kokkulepitu elluviimise jälgimine. Kõigi kantide sidusgrupi liidritest moodustus hiljem liidergrupp, mis suhtleb külade kogu ja vallavalitsusega. Arengukavade valmimiseks ja elluviimiseks on tähtis, et taoline süsteem igas kandis töötaks.

Kodila kandi (Kelba, Kodila, Kodila-Metsküla, Kõrgu, Lipstu, Mällu, Oela, Ohulepa, Palamulla, Raka, Tapupere, Tõrma külad) **vestlusring** toimus: 24. mail 2011.a kl.18.00 Kodila Raamatukogus.

Teavitustöö oli õnnestunud, seda näitab ka rohke osavõtt vestlusringidest. Lisaks artiklile ja reklaamile valla lehes olid käidavamatesse kohtadesse paigutatud värvilised välireklaamid. Elanikud panid omal initsiatiivil veel lisaks reklaame bussipeatustesse ja külade keskustesse. Kuid oli ka külasid, kust ei osalenud vestlusringis ühtki inimest.

Kodila kandi vestlusringis osalejad – 22 inimest

Kelba – 3
Kodila – 13
Kodila-Metsküla – 0
Kõrgu - 0
Lipstu – 0
Mällu – 0
Oela - 2
Ohulepa - 0
Palamulla – 1
Raka – 2
Tapupere – 0
Tõrma - 1

Vestlusringidest võtsid osa ka Herkki Olo ja Alar Mutli Rapla Vallavalitsusest, Ülle Rüüson Rapla Valla Külade Kogust. Vestlusringi juhtis Vahur Tarkmees TipTop Konsulendi OÜ-st ja protokollis Tatjana Libek. Vestlusringis räägitu sai kokkuleppel osavõtjatega lindistatud. See on vajalik, et ükski mõte ei läheks kaotsi. Protokollis eelnõuga said kõik osavõtjad hiljem tutvuda, teha omapoolseid täiendusi ja parandusi. Seejärel protokollis allkirjastati sidusgrupi liidri Aili Ermi, projektijuhi Vahur Tarkmehe ja protokollija Tatjana Libeki poolt.

Vestlusringidest olid inimesed varmad välja tooma oma kandi positiivseid ja negatiivseid külgi. Kõlama jäi ühine mõte, et oma kodukohast hoolitakse. Tahetakse, et see paik näeks hea välja, et elu oleks turvaline. Tunti heameelt, et elanikkond on kaasatud otsustusprotsessi, et tahetakse teada nende arvamust ja sellega arvestatakse.

Selgus, et arengukavad on ainult Kodila (2003 – 2008) ja Oela (2005 – 2010, uuendatud 2011)

küladel. Arengukavades analüüsitakse hetkeolukorda, on olemas visioon, millisena tahetakse näha elu oma külas. Millised on küla vajadused ja sellest lähtuvad eesmärgid ja nende elluviimiseks vajalikud tegevuskavad. Nähakse erinevate huvigruppide vajadusi (lapsed, noored, tööeline elanikkond, eakad jne.).

Vestlusringi tulemusena võib välja tuua, mida peetakse oluliseks, et elu maal oleks võimalik:

- 1) heas korras infrastruktuur (teed ja tänavad, mobiil- ja internetiühendus, elekter, tänavavalgustus), kaasaegsed vee- ja kanalisatsioonitrassid
- 2) inim- ja loodussõbralik ning turvaline elukeskkond (üldine heakord, puhastatud veekogud ja nende ümbrus, laste mänguväljakud, bussiootepaviljonid, viidad, teadetetahvlid)
- 3) ühtne kogukond, külaelanike aktiivne osavõtt külaelust, kooskäimiskohtade olemasolu, ühiste ürituste korraldamise traditsioonid, aktiivsem koostöö elanike, valla, ettevõtjate ja MTÜ vahel
- 4) noortele vabaaja veetmise võimaluste loomine (spordibaasid, -inventar, ringijuhid)
- 5) võimaluste loomine kogu elanikkonnale aktiivseks haridus-, kultuuri- ja spordieluks, kultuuritöötaja olemasolu, kes kõike kohapeal koordineeriks.

Tõsiseks probleemiks on „koleehitised“ ja muud lagunevad hooned. Need on enamasti eraomanduses, seetõttu kohalikul kogukonnal omal mõjutusvahendid puuduvad. Siin oodatakse otsest abi kohalikult omavalitsuselt.

On vaja tegevusi, mis kogukonda liidaks. Kodilas on küll põhikooli ruumid, mida saaks kasutada, kuid puudub kultuuritöötaja. Aktiivne kultuurielu soikus pärast kultuurimaja juhataja koha kaotamist.

Vajalikuks peetakse kergliiklusteede olemasolu, mis võimaldaks ohutut liiklemist Rapla suunal nii jalgsi kui jalgrattaga.

Kodila kandi sidusgrupp valiti järgmises koosseisus:

Aili Erm - liider
Ulvi Blande
Ain Kalamäe
Raul Maasikas
Siim Maiste

2012. aastal kantide tegevuse koordineerimiseks kokku lepitud sidusrühmad ei ole järgnevatel aastatel päris soovitud kujul toimunud, osad inimesed nendest ei ka ela enam selles piirkonnas. Reaalselt koordineerivad, korraldavad ja vahendavad kandis infot teatud külavanemad jt aktiivsemad inimesed. Neile on abiks katuseorganisatsioon Rapla Valla Külade Ühendus ning vallavalitsuse juures regulaarselt koos käiv külade esindajate ümarlaud. Sidusrühma esindajate muutmist siiski arengukavas kokku ei pea leppima, seda saab teha kandi esindajate poolt arengukava väliselt.

Kandi vestlusringi eesmärgiks oli välja selgitada elukeskkonna puudujäägid ja elanikkonna elulised vajadused, millised neist on ühised ja millised on erinevatel huvigruppidel. Need on aluseks kandi arengukava koostamisel.

Juhtrühm kogunes uuesti 14. septembril 2011.a., et teha vahekokkuvõtte ja otsustas 29. oktoobril kokku kutsuda kõigi kantide esindajad (sidusrühma liikmed, külavanemad ja kõik aktiivsed inimesed) ühiseks seminariks. **Arenguseminari** töö toimus rühmades, seda viis läbi projektijuht Vahur Tarkmees TipTop Konsulendi OÜ-st ja protokollis Tatjana Libek. Seminarist võtsid osa Alar Mutli ja Herkki Olo Rapla Vallavalitsusest, Ülle Rüüson Rapla Valla Külade Kogust.

Päeva esimese poole teemaks oli kandi tulevikupildi ja põhiväärtuste sõnastamine. Iga kant tegi sellest lühitutvustuse. Päeva teise poole tööteemaks oli arengueelistused ja eesmärgid ning

arengukavade elluviimise korraldus. Ka sellest esitas iga kant lühitutvustuse.

Kodila kandist osales seminaril 7 inimest.

Seminaril esitatu sai kokkuleppel osavõtjatega lindistatud. Selle põhjal koostas Tatjana Libek protokoll, millega said kõik osavõtjad hiljem tutvuda. Vestlusringis ja arenguseminaril räägitud koos olukorra analüüsiga olid antud arengukava koostamise aluseks.

24. jaanuaril 2012 kogunesid hiljuti loodud MTÜ Rapla Valla Külade Ühendus juhatus ja kantide sidusrühmade liidrid. Peamiseks teemaks oli arengukavade elluviimise juhtimisprotsessi väljatöötamine, külavanemate ja vallavalitsuse roll plaanide elluviimisel. Kohapealseks toeks on MTÜ, kuid külaelu edendada saab ainult koostöös vallavalitsuse ja volikoguga.

Valminud arengukava eelnõu avalikustati tutvumiseks ja ettepanekute tegemiseks 2012. aasta märtsis koos teiste kantide arengukavadega Rapla valla kodulehel www.rapla.ee. Avalikustamisest teavitati Rapla Teatajas, Rapla valla kodulehel ja valla Facebooki lehel. Märtsis tutvustati arengukava vallavolikogu komisjonides ja volikogus. Arengukava ettepanekud arutati kandi sidusgrupi ja Rapla Valla Külade Ühenduse juhatuse poolt läbi läbi. **Arengukava kinnitati MTÜ Rapla Valla Külade Ühenduse juhatuse esimehe Tiit Tammsaare, seltsingu Rapla Valla Külade Kogu juhi Ülle Rүүsoni, sidusgrupi liidri Aili Ermi ja projektijuhi Vahur Tarkmehe poolt Raplas 24.04.2012.**

2014. ja 2016. aastal vaadati arengukava kandi esindajate, Rapla Vallavalitsuse ja Vallavolikogu poolt üle ning korrigeeriti. 1. juunil 2016 toimunud vestlusringis Kodilas osales 24 inimest.

3. Kandi kirjeldus ja tänane olukord

3.1. Mis on Rapla valla kandid?

Rapla vald jaguneb 42 asulaks: Rapla linn, Alu, Hagudi ja Kuusiku alevikud ning 38 küla. Rapla, Alu, Hagudi, Kodila ja Kuusiku on Rapla valla suurimad keskused, mis on ühtlasi ümbritseva tagamaa suhtes teenuste tarbimise ja töölkäimise kohad ehk tõmbekeskused. Viimane tähendab, et nendes keskustes saavad ümbruskaudsete külade elanikud erinevaid teenuseid. Antud piiridest lähtuvad suures osas ka üldhariduskoolide põhikooli osa, lasteaedade ja raamatukogude teeninduspiirkonnad.

Suurimaks äri- ja avaliku sektori teenuste pakkujaks on Rapla linn, kus erinevatel põhjustel käivad kõigi valla piirkondade elanikud. Alu asub Raplast ca 4 km, Kuusiku 6 km, Hagudi 9 km ja Kodila 12 km kaugusel.

Nimetatud viis keskust koos ümbritsevate küladega on käsitletavad ka kantidena (elanike ühtsustundel ja piirkondlikul samastumisel põhinevad väiksemad piirkonnad). Rapla kanti (piirkonda) kuulub 13, Kodila 12, Hagudi 10, Alu 4 ning Kuusiku piirkonda 3 asulat. Kantide piirid on ajalooliselt kujunenud erinevatel ajaloolistel etappidel ning on mõnevõrra tinglikud, s.t. teatud küladel on seoseid mitme keskusega. Näiteks Alu, Hagudi, Kodila ja Kuusiku lasteaedade teeninduspiirkonnad kattuvad Alu, Hagudi, Kodila ja Kuusiku kantide piiridega. Erandiks on Aranküla, Nõmme ja Oola külad, mida on seni käsitletud Rapla kandi all, kuid mis kuuluvad Hagudi lasteaia teeninduspiirkonda. Rapla kandi külad on jaotatud mitme Rapla lasteaia teeninduspiirkonna vahel.

Kandid on kokku lepitud ja määratletud nii Rapla valla arengukavas kui Rapla maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus Maakonna sotsiaalne infrastruktuur 2008-2015.

3.2. Ajaloo

Kodila kohta on esmateade 1241 (Kotial), mõisa kohta 1436 (Koddil). Küla oli Kodila põllumajandusühistu keskasula. Kodila põllumajandusühistu loodi 1940 sovhoosina, 1969 liitus Põlduri kolhoosiga. Majandi maadel oli 7 küla: Kelba, Kodila, Kõrgu, Oela, Ohulepa, Palamulla ja Raka. Kodila sovhoosis oli häid maid vähe (boniteet alla rajooni keskmise). Enamasti olid mullad õhukesed või liigniisked. Sovhoosi põhisuunaks oli veise- ja seakasvatus. Rajooni majanditest oli Kodila sovhoos esimesi, kuhu ehitati klubihoone.

Kõrgu, Tõrma ja Palamulla küla kohta on esmateade 1241. aastast (Karku, Terma, Palamala), Oela kohta 1244 (Oiel), Kelba mõisa kohta esmateade 1508 (Kelp).

Ohulepa küla on mainitud 1241 (Aekizae), mõis (Erlenfeld, ka Erlenhof) eraldati Kelbast 1806.

Rakat mainiti esmakordselt 1241 (Rakal), temaga on liidetud Kodila-Uusküla ja osa Kodila asundusest. Praegune Kodila 9-kl kool alustas tööd Raka külakoolina 1851.

Andmete allikad:

- *Eesti NSV Teaduste Akadeemia Kodu-uurimise komisjon. Eesti NSV Looduskaitse Selts. (1976). Rapla Rajoonis. Tallinn.*
- *Paidla, A. (1991). Raplamaa. Tallinn.*

3.3. Paiknemine

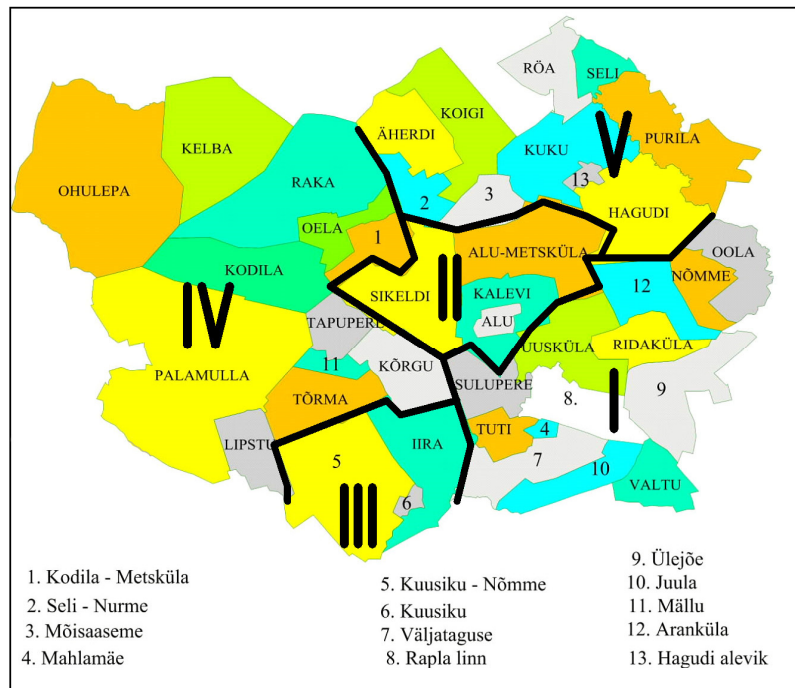
Kodila kant asub Põhja- ja Kesk-Eestis Raplamaa keskosas ja Rapla valla lääneosas.

Rapla valla ja Kodila kandi asukoht Eestis.

Kodila küla paikneb vallakeskuse Rapla kesklinnast ca 12 km kaugusel. Küla koosneb tihedama asustusega keskusest ja seda ümbritsevast hõredama asustusega alast. Kodila külast põhjapool asuvad Ohulepa, Kelba, Raka, Oela ja Kodila-Metsküla külad, lõunapool Palamulla, Lipstu, Tapupere, Mällu, Tõrma ja Kõrgu külad. Ulatuslikel soo- ja metsaaladel asuvad Palamulla ja Ohulepa külad on pindalalt Rapla valla suurimad. Kõigist Rapla valla küladest asub Rapla linnast kõige kaugemal Ohulepa küla, seal asub ka valla kõige läänepoolsem koht. Kodila kant piirneb Hagudi, Alu, Rapla ja Kuusiku kantidega. Piirkonda läbivad olulisematest teedest Rapla – Varbola, Hageri – Kodila – Kuusiku ja Hagudi – Kodila maanteed.

Rapla valla kandidid ja asulad.

I – Rapla, II - Alu, III – Kuusiku, IV – Kodila, V – Hagudi kant.

3.4. Looduslikud olud

Kodila kant asub Harju lavamaa lõunaosas. Maastikku iseloomustavad läänepool ulatuslikud soo- ja metsaalad ning idapool asustuse ümber paiknevad põllu- ja metsaalad. Väärtuslikud (hea viljakusega) põllumaad asuvad kandi idaosas. Piirkonda läbivad Kodila ja Kasari jõgi. Kandi piireesse jäävad järgmised kaitsealad: Linnuraba looduskaitseala, Jalase maastikukaitseala (Sõbessoo), Palamulla karstiaala, Kodila park, Ohulepa põlispuud, Mihkli-Andrese kasesalu, Hiie-Sunda kasesalu, Rebase ja Tori tammikud, lisaks veel mitmed looduskaitsealused kivid ja puud. Suur osa kandist asub kaitsmata põhjaveega aladel. Kandi lääneosas asuvad Kodila-Linnuraba ja Sõbessoo turbamaardlad.

3.5. Kultuuriväärtused

Kodila kandis on mitmeid kultuurimälestisi (riikliku kaitse all) ning pärandkultuuriobjekte (nt vanad talu- jt hoonete asukohad jms). Need objektid on esitatud valla üldplaneeringus.

Rapla valla üldplaneeringu järgi on:

- väärtuslikud maastikud Ohulepa-Kelba külad ja nende lähiümbruse kultuurimaastik, Lipstu nõmm ja küla, Palamulla küla lähiümbrus, Oela ja Raka külade lähiümbrus, Tõrma küla lähiümbrus, Sikeldi - Oela tee ja selle lähiümbrus, Kõrgu - Lipstu tee ja selle lähiümbrus;
- miljööväärtuslikud külakeskused Palamulla, Tõrma, Oela ja Raka;
- miljööväärtuslikud mõisasüdamed Kodila ja Ohulepa.

Tuntud inimestest on Kodila kandiga olnud seotud lauluisa Friedrich Reinhold Kreutzwald (noorpõlvkodu Ohulepa külas). Talle on paigaldatud ka mälestuskivi. Oela külas asuvad omanäoline bussipeatus ja vabaõhusündmuste ala.

3.6. Infrastruktuur ja teenused

Piirkonda läbivad olulisematest teedest Rapla – Varbola, Hageri – Kodila – Kuusiku ja Hagudi – Kodila maanteed. Paljud teed on kruusakattega, kuid 2016. aastal paigaldati Hageri – Kodila – Kuusiku maantee kruusakattega lõigule mustkate. Lähimad raudteejaamad asuvad Hagudis ja Raplas, kus peatuvad Tallinn – Pärnu/Viljandi rongid. 2016. aastal on vallavalitsuse poolt plaanis Hagudi raudteejaama juures kõnnitee ja jalgteed rajamine, Hagudi jaama tee ja autoparkla korrastamine ning Rapla raudteejaamas raudteejaama piirkonna ehitustööd: Rapla Jaama tänava rekonstrueerimine (koos sadevetesüsteemidega), kergliiklustee ja jalgteed rajamine, autode ja busside parkimisvõimaluste korrastamine ja laiendamine, jalgrattaparkla, bussipaviljoni ja välisvalgustuse rajamine ning valvekaamerate paigaldamine.

Kodila külas asuvad ühisvee- ja kanalisatsioonitrassid. Kelba külas paikneb mobiilsidemast. Kiiresti arenevad internetitehnoloogiad pakuvad uusi lahendusi, kuid igale soovijale ei pruugi internet koju lähiaastatel veel jõuda (vähemalt mõistliku tasu eest).

Kodila külas asuvad lasteaed (ruumid on hiljuti renoveeritud), põhikool, raamatukogu, avalik internetipunkt, noortetuba, kauplus, spordiväljak. Oela külas on rajatud puhkeala koos laululavaga, kooskäimiskohad/külaplatsid on kavandatud ka Kodila ja Palamulla küladesse.

Maakonna- ja vallakeskuses Raplas asuvad vallavalitsus, maavalitsus, bussijaam, raudteejaam, riigiasutuste esindused, lasteaiad, erilasteaed, gümnaasiumid, õpilaskodu, muusikakool, huvikool, kultuurikeskus, keskraamatukogu, laululava, spordihooned, terviserada, noortekeskus, hooldekeskus, päevakeskus, haigla, kiirabi, perearstid, eriarstid, hambaarstid, kirik ja kogudused, kalmistu, kauplused, pangakontorid, sularahaautomaadid, postkontor, turg, tanklad, autoteenindused, söögikohad, ööklubi, politsei, päästeamet jt teenused.

Probleemiks on ühistranspordiühendus kandi- ja vallakeskusesse, eriti teatud kellaegadel. Üsna problemaatiline on näiteks sõita hommikuti ühistranspordiga Tallinnasse tööle. Planeeritud on kergliiklusteed piki Rapla – Varbola, Hageri – Kodila – Kuusiku ja Hagudi – Kodila maanteed ning mitu jalgrattamarsruuti. Kavandatud on Ohulepa - Põlli, Kodila – Linnuraba ning Lipstu - Jalase maastikukaitseala matkarajad.

3.7. Elanikud

Kodila küla on elanike arvult Rapla vallas suuruselt viies asula ning Kodila kant on rahvastiku suuruselt neljas piirkond. Kodila külas elab 279, Raka külas 78, Oela külas 47 inimest. Elanike arv on kasvanud ca 2005. aastani ja hakanud sealtmaalt vähenema. Tähelepanuväärne on, et ajavahemikul 2005-2016 vähenes Kodila külas registreeritud elanike arv 66 inimese võrra, samas suurenes Lipstu külas 11 ja Oela külas 10 inimese võrra. Viimase viie aasta jooksul on elanike arv kasvanud veidi Oela, Lipstu ja Ohulepa külades. 2013-2015 sündis kandis igal aastal keskmiselt 5,3 last, siia elama registreeriti keskmiselt 15,7 ja siit mujale elama 22,3 inimest aastas.

Kodila kandi elanike arvu muutus.

Asula / aasta	1970	1979	1989	1994	2005	2011	2016
KELBA	79	51	36	34	35	25	18
KODILA	205	203	315	332	345	293	279
KODILA-METSKÜLA					25	26	18
KÕRGU	73	45	27	41	25	17	16
LIPSTU	57	32	23	24	8	20	19
MÄLLU					19	18	15
OELA	102	68	52	60	37	39	47
OHULEPA	37	20	11	15	21	20	22
PALAMULLA	97	53	49	42	26	26	30
RAKA	115	120	87	105	92	85	78
TAPUPERE					11	12	10
TÕRMA					31	32	25
Kant KOKKU	765	592	600	653	675	613	577

Kodila kandi elanike arv ja vanuserühmad (seisuga 01.01.2016, Rahvastikuregistri andmed).

kant / asula	Elanike arv	Osatähtsus valla elanikest (%)	Meeste arv	Naiste arv	Naiste osatähtsus (%)	Eelkooliealiste (0-6a) arv	7-15-aastaste arv	16-64-aastaste arv	65 ja vanemate arv	Eelkooliealiste (0-6a) osatähtsus (%)	7-15a osatähtsus (%)	16-64a osatähtsus (%)	65 ja vanemate osatähtsus (%)
Kodila kant	577	6,2	294	283	49,0	42	60	373	102	7,3	10,4	64,6	17,7
KELBA	18	0,2	6	12	66,7	0	1	11	6	0,0	5,6	61,1	33,3
KODILA	279	3,0	136	143	51,3	19	32	180	48	6,8	11,5	64,5	17,2
KODILA-METSKÜLA	18	0,2	10	8	44,4	0	3	13	2	0,0	16,7	72,2	11,1
KÕRGU	16	0,2	9	7	43,8	3	1	11	1	18,8	6,3	68,8	6,3
LIPSTU	19	0,2	8	11	57,9	4	4	9	2	21,1	21,1	47,4	10,5
MÄLLU	15	0,2	11	4	26,7	1	1	9	4	6,7	6,7	60,0	26,7
OELA	47	0,5	28	19	40,4	4	4	30	9	8,5	8,5	63,8	19,1
OHULEPA	22	0,2	13	9	40,9	5	0	14	3	22,7	0,0	63,6	13,6
PALAMULLA	30	0,3	12	18	60,0	2	4	17	7	6,7	13,3	56,7	23,3
RAKA	78	0,8	40	38	48,7	2	6	54	16	2,6	7,7	69,2	20,5
TAPUPERE	10	0,1	6	4	40,0	2	0	6	2	20,0	0,0	60,0	20,0
TÕRMA	25	0,3	15	10	40,0	0	4	19	2	0,0	16,0	76,0	8,0
RAPLA VALD KOKKU	9296	100	4374	4849	52,2	757	943	5828	1695	8,1	10,1	62,7	18,2

Rahvastiku koosseis Kodila kandis (Rahvastikuregistri andmetel):

- Mehi on naistest veidi rohkem (naiste osatähtsus 49,0%, kogu Rapla vallas 52,2%). Naiste osatähtsus on aastatel 2005-2016 veidi kasvanud.
- Eelkooliealiste (0-6-aastaste) osatähtsus elanikest on 7,3% (kogu vallas 8,1%). Eelkooliealiste arv on aastatel 2005-2016 18 võrra kahanenud.
- Alg- ja põhikooliealiste (7-15-aastaste) osatähtsus elanikest on 10,4% (kogu vallas 10,1%). 7-15-aastaste noorte arv on aastatel 2005-2016 22 võrra vähenenud.
- Tööealiste (16-64-aastaste) osatähtsus elanikest on 64,6% (kogu vallas 62,7%). 16-64-aastaste arv on aastatel 2005-2016 77 võrra vähenenud.

- 65-aastaste ja vanemate osatähtsus elanikest on 17,7% (kogu vallas 18,2%). 65-aastaste ja vanemate arv on aastatel 2005-2016 19 võrra kasvanud.

Järgnevatel aastatel on seniste suundumuste jätkudes tõenäoline elanike arvu jätkuv langus, sest viimastel aastatel on kahanenud nii elanike koguarv kui ka eakatest nooremate vanuserühmade arvud. Antud üldistus kehtib kandi kui terviku kohta, erinevates küldes on rahvastiku arengud üksteisest mõnevõrra erinevad. Kandi rahvastiku täpsem ülevaade ja võrdlus teiste kantidega on toodud arengukava lisades.

Märkus. Rahvastikuregistri andmed näitavad vastavale aadressile sissekirjutatud elanikke, mistõttu see ei näita iga kord inimeste tegelikku elukohta. Tegeliku elukoha andmeid on võimalik kasutada 2011. aasta rahva- ja eluruumide loenduse kohta.

3.8. Majanduslik olukord ja tööandjad

Kodila kant on väikeettevõtlusega piirkond. Piirkonnas on registreeritud 36 ettevõtet ja FIEt, neist Kodila külas 11 ja Raka külas 10. Võib eeldada, et neist mingi osa reaalselt ei tegutse ning mingi osa ei tegutse kohapeal. Valla palgal on töötajad põhikoolis, lasteaias ja raamatukogus. Olemasolevad ettevõtted ei suuda pakkuda töökohti kõigile elanikele. Paljud elanikud käivad tööl Raplas, ca 50 km kaugusel Tallinna piirkonnas ja mujal.

3.9. Kandi elanike koostöö

Kodila kandis on registreeritud 17 mittetulundusühingut, s.h. Kodila külas 11. Osa neist moodustavad korteriühistud. Kandi küldes leidub mitmeid aktiivseid inimesi ja ühendusi, kes korraldavad sündmusi ja igapäevategemisi eeskätt oma piirkonnas või valdkonnas. Külavanemad on valitud Kodila külas – Ulvi Blande, Oela külas – Siim Maiste, Kelba külas – Ain Kalamäe ning Raka külas – Tiit Tammsaar. Nendes kohtades on ka külaliikumine kõige aktiivsem. Külaseltsidest tegutsevad piirkonnas MTÜ Sõsarkülad ja Oela Külaselts. Kodila ja Oela küldes on koostatud ka piirkondlikud arengukavad.

3.10. Üldisest arengust

Kodila kant ei asu võrreldes Eesti ja Raplamaa teiste piirkondadega hääbuval ääremaal, kuid elanike arv langeb siin ilmselt ka edaspidi. Kandi suurimad väärtused on seoses ilusa looduse ja maastike ning rahulik elukeskkonnaga. Kodila kandis on võimalik pakkuda loodusturismi ja aktiivse puhkuse teenuseid (jaht, fotojaht, matkad jne), samuti tegeleda põllumajanduse, käsitöö jm väiketootmisega. Elukeskkonnana on see kant sobilik eeskätt vaikust ja rahu armastavatele inimestele, kelle jaoks on tähtis, et teenuseid ja töökohti pakkuvad keskused (Rapla ja Tallinn) asuksid mõistlikul kaugusel.

3.11. Kanti käsitlevad õigusaktid

Kandi elanike, maaomanike, ettevõtjate ja teiste siin tegutsejate jaoks kehtivad Eesti Vabariigi ning Rapla valla õigusaktid. Eesti õigusaktid on kättesaadavad veebiaadressil www.riigiteataja.ee, Rapla valla omad www.rapla.ee.

Rapla valla kõige olulisemateks arengudokumentideks on Rapla valla arengukava ja Rapla valla üldplaneering, mille abil kavandatakse ning suunatakse valla arengut kokkulepitud suunas. Üldplaneeringus on muuhulgas kirjas maade kasutamise ja ehitamise reeglid. Ülevaade elanike tervisenäitajatest jm olukorrast ning olulised plaanid kantide ja külade jaoks on kirjas ka Rapla valla terviseprofiilis. Tähtsad on ka valdkondlikud (temaatilised) arengukavad, koolide, lasteaedade jt vallavalitsuse hallatavate asutuste arengukavad, kantide ja külade/alevike arengukavad. Kõigi nimetatud valla arengudokumentide koostamisel ja ülevaatamisel tuleb jälgida nende omavahelist kooskõla.

Külavanema valimise kord on kirjas Rapla külavanema statuudis. Mittetulundusühingute asutamise jm seonduva kohta on teavet veebiaadressil www.ngo.ee/teabekeskus.

4. Kandi probleemid ja vajadused

*Probleemid ja vajadused mõjutavad kohapealset elukvaliteeti. Probleemide lahendamiseks ja vajaduste rahuldamiseks kavandatakse arengukavas eesmärgid ja tegevused. Siin loetletud probleemid ja vajadused pandi kirja valdavalt vestlusringis ja arenguseminaril ning ei ole esitatud tähtsuse järjekorras. **Kaldkirjas** on toodud lahendused, mis on teostatud või teostamisel.*

Võime eristada elulisi vajadusi – küllalt sagedased elektrikatkestused, mis on tingitud Hagudi alajaamast ja probleemid elektriga Kodila korrusmajades, kus ei jagu võimsust. Seda saaks juurde osta, kuid elanikkonnal ei jagu selleks ressursi. Olukord elektriga on paranenud.

Tõsiseks probleemiks on interneti ja mobiilside kvaliteet. Internet on liiga aeglane ja selle tõttu on töö häiritud. Mobiillevi osades kohtades toimib, kuid osades täiesti puudub. Firmade poolt pakutavad uued lahendused ei ole olukorda parandanud. Uue ülikiire lairiba internetiga paraneb nende olukord, kust lairiba läbi läheb. Kuid kaugemate piirkondade elanikud peaksid omal kulul kaabli paigaldama, aga see läheb väga kulukaks.

Elukvaliteedi parandamise seisukohalt vajavad tolmuvabaks muutmist järgmised teelõigud:

Hagudi – Kodila maanteel Raka ristist Seli-Koigi külani,

Hageri – Kodila – Kuusiku maanteel Kodila ristist Kuusikuni (Lennuvälja juures), **Teostati**

2016.

Kelba – Ohulepa maanteel Kelba ristist Kelba külani.

Ka kruusakattega teed külade sees vajavad tõsist remonti - Kelba tee kuni Kohila valla piirini.

Toimus kruusa pealevedu.

Üha hõrenea ühistranspordi tingimustes liiguvad inimesed palju jalgsi, jalgrattaga, ka rulluisukudel või lapsevankriga. Sellest tulenevalt on suur vajadus Oela – Kodila – Rapla kergliiklustee järele.

Et suurendada turvalisust ja rahustada liiklust Kodila asulas, peab kogukond vajalikuks „lamavate politseinike“ kasutamist.

Arenguvajaduste seisukohalt peab kogukond vajalikuks tegelemist noortega. Neile sportimis- jm vabaaja veetmise võimaluste loomist. Noorsootöö koordineerimisega peab tegelema selleks palgatud inimene. **Noortetoa juht töötab.**

Ka täiskasvanud leiavad, et neil ei ole midagi teha. Tuntakse vajadust kultuuritöötaja järele, kes kohapealset kultuurielu koordineeriks.

2016. aastal lisati:

Spordiplatsid on kehvast seisus, vajalik on laste mänguväljak.

Kodila koolis käib palju käitumisprobleemidega lapsi, nendega tegelemiseks oleks vaja spetsialiste.

5. Kandi väärtused

Oma väärtuste tundmine ja nende säilimisele kaasaaitamine on kandi eripära jaoks tähtis. Väärtusi nutikalt ja heaperemehelikult kasutades on võimalik kandi elu edendada. (Väärtused ei ole esitatud tähtsuse järjekorras.)

1. Kaitsealused loodusmälestised: Linnuraba looduskaitseala, Jalase maastikukaitseala (Sõbessoo), Palamulla karstiaala, Kodila park, Ohulepa põlispuud, Mihkli-Andrese kasesalu, Hiie-Sunda kasesalu, Rebase ja Tori tammikud. looduskaitsealused kivid ja puud.
2. Kaitsealused kultuurimälestised ja pärandkultuuriobjektid.
3. Kodila ja Kasari jõed.
4. Väärtuslikud maastikud Ohulepa-Kelba külad ja nende lähiümbruse kultuurimaastik, Lipstu nõmm ja küla, Palamulla küla lähiümbrus, Oela ja Raka külade lähiümbrus, Tõrma küla lähiümbrus, Sikeldi - Oela tee ja selle lähiümbrus, Kõrgu - Lipstu tee ja selle lähiümbrus
5. Miljööväärtuslikud külakeskused Palamulla, Tõrma, Oela ja Raka.
6. Miljööväärtuslikud mõisasüdamed Kodila ja Ohulepa.
7. Tuntud inimestest on Kodila kandiga olnud seotud lauluisa Friedrich Reinhold Kreutzwald (noorpõlvekodu Ohulepa külas).
8. Oela külas asuvad omanäoline bussipeatus ja vabaõhusündmuste ala.

6. Kandi tulevikupilt

Kodila kandi tulevikupilt on tema elanike vaade oma kandi tulevikule. Ühtlasi on ta kõige üldisemaks eesmärgiks ja ka kokkuleppeks. Ta lähtub tegelikust olukorrast ja võimalustest, seades sihi, millisena soovitakse näha oma kanti tulevikus. Visioon ongi selleks jõuks, mis liidab inimesed ühisteks jõupingutuseks.

Kodila on selle kandi tõmbekeskus, kohapeal on nii lasteaed kui põhikool. Koolistaadionit ja kooli saali on võimalik kasutada spordiga tegelemiseks, kooli saali kunstiliseks huvialategevuseks. *

On olemas juhendajad, kes seda tegevust koordineerivad.

Kant paistab silma puhta, korrastatud ja turvalise elukeskkonnaga, üksteise suhtes ollakse sallivad. Terved eluviisid ja nende propageerimine läbi ürituste ja isiklike eeskujude on populaarsed.

Kohapeal on toimiv interneti- ja mobiililevi.

Mugavad liikumisvõimalused - suuremad maanteed on mustkatte all, rajatud on kergliiklusteed, küladesisesed valla teed on korras.

Toimiv koostöö kandi sees ja ka naaberkantidega soodustab ühiste eesmärkide seadmist ja probleemidele lahenduste leidmist. Heaks koostöö näiteks kandi sees on ühised jalgrattamatkad. Igal suvel tutvutakse ühe küla ja selle lähema ümbrusega. Korraldatakse kantidevahelisi jalgrattamatku, et veelgi paremini üksteist tundma õppida.

Loodud on soodsad võimalused ettevõtlusega tegelemiseks.

* Rapla Vallavolikogu hariduskomisjoni 17.11.2016 koosoleku p 3 „Kaiu valla, Raikküla valla ja Rapla valla ühinemislepingu projekti muutmine“ otsusega p 3.2 arvestamise korral muuta lõigu 1 sõnastus järgnevalt:

Kodila on selle kandi tõmbekeskus, kohapeal on nii lasteaed kui spordi- ja huvialategevuse võimalused.

7. Kandi arengueelistused

Arengueelistused kirjeldavad neid tegevussuundi, mis on kandis lähiaastatel olulisimad.

Arengueelistused

- Internet ja mobiilside
- Teed
- Kultuurikorraldus

8. Kandi eesmärgid ja tegevuskava

Eesmärgid on vajalikud kandi soovitud tuleviku ehk tulevikupildi saavutamiseks. Eesmärgid on püstitatud kandi probleemidele ja vajadustele lahenduste leidmiseks. Neil on seos ja kooskõla ka valla arengukava ning üldplaneeringuga.

Tegevuskava kirjeldab, kuidas kavatakse kant oma kokkulepitud eesmärgi tegevuste abil saavutada, loetledes üles tegevused, võimalusel nende elluviimise aja ja eestvedaja. Tegevuskava on ka juhiseks ja töödokumendiks kandi elanikele, kui nad asuvad arengukava ellu viima. Tegevuskava näitab muuhulgas kandi elanike jt osaliste valmisolekut oma eesmärgi saavutada. Mitmete tegevuste elluviimise aeg on lahtine ja võib muutuda, kuna rahastamise aeg pole selge või ei ole leitud konkreetset eestvedajat.

ÜLDINE EESMÄRK: Hea elukeskkond, kasvanud ühtsustunne ning suurem osalemine kodukoha elus ja arengus.

EESMÄRK 1. Suurem koostöö külavanemate, külade esindajate, Rapla Vallavalitsuse ja MTÜ Rapla Valla Külade Ühendusega.	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid
Kandi esindajate osalemine MTÜ Rapla Valla Külade Ühenduse töös	X	X	X	X	X		MTÜ Rapla Valla Külade Ühendus	Toimib
Kandi noorte esindajate osalemine valla noortevolikogu töös	X	X	X	X	X			Praegu ei toimi, kandi noori on kutsutud osalema, aga huvilisi ei ole
EESMÄRK 2. Suurem koostöö kandi siseselt külade vahel ja naaberkantidega.	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid
Ühisürituste korraldamine ja osavõtt ühisüritustest	X	X	X	X	X	EAS KOP, Leader	elanikud	Toimib (sh Oela suvekontserdid)
Talgute korraldamine	X	X	X	X	X	Leader	Külavanemad	Toimib teatud külades
Kantide vaheliste jalgrattamatkade korraldamine ja osalemine								
EESMÄRK 3. Elanikel on hea ülevaade kandis toimuvates sündmustest, plaanidest.	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid
Külakoosolekute, arutelude korraldamine arenguplaanide arutamiseks ja tutvustamiseks	X	X	X	X	X		Külavanemad, vallavalitsus	Toimib regulaarne külade esindajate ümarlaud
Infostendide, viitade ja nimesiltide korraldamine, täiendavate vajaduste						Leader		Süsteemset tegevust ei ole

Kodila kandi arengukava

väljaselgitamine ja paigaldamine								<i>jõudnud toimuda</i>
Kandi tegemiste tutvustamine Rapla Teatajas, valla veebilehel ja maakonnaportaalis www.raplamaa.ee	X	X	X	X	X		Külavanemad	
Kandi arengut puudutavate plaanide ja tegevuste teavitamine sidusgrupile, külavanematele ja elanikele	X	X	X	X	X		Vallavalitsus	<i>Teavitamised külade ümarlaua, külade esindajate meililisti, külavanemate, vallalehe, kodulehe, Facebooki kaudu.</i>
EESMÄRK 4. Taristud on heas korras.	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	<i>Elluviimise seis ja plaanid</i>
Rapla – Kodila – Oela kergliiklustee projekteerimine ja väljaehitamine							Maanteeamet / Vallavalitsus	<i>Tee on planeeritud Rapla Maakonna teemaplaneeringus, kuid väljaehitamise aeg ei ole teada. Ainult valla eelarvest ei suudaks seda teha</i>
Hageri – Kodila – Kuusiku kergliiklustee projekteerimine ja väljaehitamine							Maanteeamet / Vallavalitsus	<i>Tee on planeeritud Rapla Maakonna teemaplaneeringus, kuid väljaehitamise aeg ei ole teada. Ainult valla eelarvest ei suudaks seda teha</i>
Hagudi – Kodila kergliiklustee projekteerimine ja väljaehitamine							Maanteeamet / Vallavalitsus	<i>Tee on planeeritud Rapla Maakonna teemaplaneeringus, kuid väljaehitamise aeg ei ole teada. Ainult valla eelarvest ei suudaks seda teha</i>
Hagudi – Kodila maantee Raka ristist Seli-Koigi küalani tolmuabaks muutmine							Maanteeamet / Vallavalitsus	<i>Riigitee korrastamise aeg ei ole teada.</i>
Hageri – Kodila – Kuusiku							Maanteeamet /	<i>Toimus 2016.</i>

Kodila kandi arengukava

maanteel Kodila ristmikust Kuusikuni (Lennuvälja juures) tolmuwabaks muutmine						Vallavalitsus	
Kelba – Ohulepa maanteel Kelba ristist Kelba küläni tolmuwabaks muutmine						Maanteeamet / Vallavalitsus	<i>Riigitee korrastamise aeg ei ole teada.</i>
Kandi teede remont valla Teehoiukava alusel	X	X	X	X	X	Vallavalitsus	<i>Toimib. Valla teehoiukava vaadatakse volikogu poolt igal aastal üle ja viiakse ellu vastavalt võimalustele</i>
Kelba - Adila tee remont (Kohila valla piirini)						Vallavalitsus	<i>Teehoiukavas on plaanis</i>
„Lamava politseiniku“ paigaldamine Kodilasse						Vallavalitsus	<i>Vajadus tuleb üle rääkida ja kas see on mõistlik lahendus</i>
Tänavavalgustuse rekonstrueerimine ja täiendav rajamine						Vallavalitsus, Maanteeamet	<i>Iga-aastaselt toimuvad väikesed remondid. Suurem rekonstrueerimine võib tulla plaani lähiaastatel, kui on võimalik saada EL toetust</i>
Ohulepa – Põlli matkaraja rajamine						Fondid	<i>Lähiaastate tegevuskavas pole, on kirjas valla arengukavas täiendavate investeeringuvajaduste all</i>
Kodila – Linnuraba matkaraja rajamine						Fondid	<i>Lähiaastate tegevuskavas pole, on kirjas valla arengukavas täiendavate investeeringuvajaduste all</i>
Lipstu - Jalase maastikukaitseala matkaraja rajamine						Fondid	<i>Lähiaastate tegevuskavas pole, on kirjas valla arengukavas täiendavate investeeringuvajaduste all</i>
Koostöö elektri pingeprobleemide lahendamiseks Eesti Energiaga	X	X	X	X	X	Külavanem, Vallavalitsus	<i>Toimib, kuid tõenäoliselt on vaja probleemsemad</i>

Kodila kandi arengukava

									<i>kohad kaardistada</i>
Lagunenud ja kasutusperspektiivita hoonete ja rajatiste („koleehitiste“) kaardistamine ja omanike poole pöördumine, ettekirjutised jm sanktsioonid	X	X	X	X	X	KIK jt	Vallavalitsus	<i>Kaardistamine on tehtud, keskkonna-spetsialist tegeleb omanikega. Protsessid on aeganõudvad.</i>	
Läbirääkimised kaasaegsete mobiili- ja internetiteenuste võimaluste saamiseks	X	X	X	X	X		Vallavalitsus	<i>Tehtud on koostööd lairibavõrgu arendamise projektide osas</i>	
EESMÄRK 5. Kandis on korras looduskeskkond	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid	
Haljasalade korrastamine	X	X	X	X	X			<i>Püsihooldus toimib.</i>	
EESMÄRK 6. Kandis on tekkinud juurde uusi töökohti	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid	
Ettevõtlussõbraliku keskkonna kujundamine	X	X	X	X	X		Vallavalitsus, kohalikud ettevõtjad	<i>See on laiem protsess, mis on seotud erinevate valdkondadega. Muuhulgas toimub koostöö kohalike ettevõtjatega, läbirääkimised mujal tegutsevate ettevõtjatega töökohtade loomiseks, korrastatakse taristut.</i>	
Ettevõtete tegevusvaldkondade ja kvalifitseeritud tööjõu analüüs								<i>Põhjalikumat analüüsi ei ole tehtud</i>	
EESMÄRK 7. Küladel on hea ja toimiv ühendus kandi keskuse Kodila ja valla keskuse Raplaga.	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid	
Probleemide ja vajaduste kogumine ning edastamine Rapla Vallavalitsusele	X	X	X	X	X			<i>2014. aastal küsis vallavalitsus seoses maakonna ühistranspordi hankega probleeme ja vajadusi, mis edastati ühistranspordi korraldavale</i>	

									<i>Rapla Maavalitsusele</i>
Elanike reaalsete transpordivajaduste analüüs									<i>Põhjalikku analüüsi ei ole jõutud teha</i>
Läbirääkimised ühistranspordi korraldajate, rahastajate, transpordifirmade vahel	X	X	X	X	X			Vallavalitsus	<i>Läbirääkimised toimuvad, kuid põhikorraldaja on maavalitsus</i>
EESMÄRK 8. Elanike tervisenäitajad on paranenud.	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid	
Koostöö tervisepäevade läbiviimise osas Vallavalitsuse ja Maavalitsusega	X	X	X	X	X		külavanemad		
Tervisedenduslikes projektides osalemine	X	X	X	X	X	fondid	külavanemad		
Läbi isiklike eeskujude ja asendustegevuste noorte suunamine eemale alkoholist ja narkootikumidest.	X	X	X	X	X		külavanemad		
EESMÄRK 9. Turvalisus ja elanike turvatunne on head.	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid	
Koostöö turvalisuse parandamiseks politsei, vallavalitsuse, Naabrivalve jt-ga.	X	X	X	X	X		külavanemad		
Naabrivalvepiirkondadele kaasaaitamine	X	X	X	X	X		külavanemad		
EESMÄRK 10. Kandis on vaba aja veetmiseks ja kultuuritegevuseks vajalikud tingimused ja aktiivne osavõtt	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid	
Kodila vabaõhu kooskäimiskoha projekteerimine ja rajamine						Leader		<i>Kodila küla vabaõhukoht toimib, vajab mõningast täiendamist. Kandis on olemas korralik Oela laululava.</i>	
Kandi kultuuri- ja noorsootöö koordineerimine	X	X	X	X	X			<i>Toimib noortetoa ja raamatukogu baasil</i>	
Jaanitulede ja külapäevade korraldamine							MTÜd		
Spordiväljaku ja saali kasutamine noorte ning täiskasvanute kunstiliseks huvialategevuseks	X	X	X	X	X				
Jahimeeste ja külaelanike kooskäimiseruumide väljaehitamine Kelba külas	X	X	X	X	X		MTÜ Linnuse Jahiselts		
EESMÄRK 11. Kandis on sportimiseks vajalikud tingimused ja aktiivne sporditegevus	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid	

Spordiplatside remont ja rajamine						fondid	MTÜd	
Spordipeo ja jalgrattamatka korraldamine	X					Erinevad toetajad		
Spordiväljaku ja saali kasutamine noorte ning täiskasvanute sportlikuks tegevuseks	X	X	X	X	X			
EESMÄRK 12. Kandis on hariduse omandamiseks vajalikud tingimused	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid
Kodila kooli ja lasteaia tegevuse jätkamine* * Rapla Vallavolikogu hariduskomisjoni 17.11.2016 koosoleku p 3 „Kaiu valla, Raikküla valla ja Rapla valla ühinemislepingu projekti muutmine“ otsusega p 3.2. arvestamise korral muuta sõnastus järgnevas: Kodila lasteaia tegevuse jätkamine	X	X	X	X	X		Vallavalitsus	Plaanis on lasteaia tegevust jätkata. Kooli edasist tegevust puudutab eeskätt õpilaste arvu suurest vähenemisest tingitult 17.11.2016 Rapla Vallavolikogu hariduskomisjoni otsus kooli tegevuse lõpetamise ettevalmistamiseks.
EESMÄRK 13. Väärtuslikud kohad ja huviväärsused on heas korras ning tähistatud	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid
Tähistamist vajavate kohtade väljaselgitamine								
Kohtade juurde viitade, siltide jm paigaldamine						Fondid		
EESMÄRK 14. Kandi kodulugu ja sündmused on säilitatud	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid
Ajalooliste materjalide kogumine ja hoidmine	X	X	X	X	X			
Olulisemate sündmuste jäädvustamine	X	X	X	X	X			
EESMÄRK 15. Olulisemad teenused on säilinud	2016	2017	2018	2019	2020	Võimalik rahastamise allikas	Eestvedaja	Elluviimise seis ja plaanid
Läbirääkimised ja lahenduste otsimine olulisemate teenuste säilitamiseks	X	X	X	X	X		Vallavalitsus	Toimub pidevalt, vastavalt vajadusele

9. Arengukava teostuse jälgimine ja hindamine, arengukava muutmise

Arengukava muutmise ja uuendamise plaan on vajalik, et tagada kandi arengu planeerimise ja juhtimise järjepidevus. Arengukava teostuse jälgimine lähtub seatud tulevikupildist ja eesmärkidest. See on vajalik, et vastata küsimusele: kas meie kandi elu edeneb selles suunas, nagu on kokku lepitud? Jälgimise ja hindamise tulemuste alusel on vajadusel võimalik teha arengukavas muudatusi – täpsustada eesmärke ning kavandada täiendavaid tegevusi.

MTÜ Rapla Valla Külade Ühendus on küladepõhine sidusorganisatsioon, mis ühendab külasid oma esindajate kaudu. Antud MTÜ on tugi kohapeal, vahendades infot, teadmisi ja võimaluste piires ka raha. MTÜ üldkogu valib MTÜ-le teatud aja järgi uue juhtorgani - juhatuse, mis koosneb iga kandi esindajatest. MTÜ koos Rapla valla külade esindajate ümarlauaga korraldab ka kantide arengukavade teostuse jälgimist, hindamist ja muutmist.

Kandi arengukava muudetakse reeglina iga kahe aasta tagant, vajadusel sagedamini. Kandi arengukava *tegevuskava* vaadatakse üle samaaegselt valla arengukavaga. Valla arengukava muudatused kinnitab volikogu reeglina hiljemalt 1. oktoobriks. Kandi arengukava teised osad vaadatakse üldjuhul üle vähemalt kord nelja aasta jooksul, siis hinnatakse põhjalikumalt ka arengukava elluviimist.

Pikema aja (kuid üldjuhul mitte varem, kui iga nelja aasta) tagant on vajalik koostada kandile uus arengukava. Võimalusel on mõistlik koostada uus arengukava valla teiste kantide arengukavadega koos. Arengukava koostamiseks on vajalik läbi viia avalikult välja kuulutatud koosolekud.

Enne uue arengukava kinnitamist ning kinnitatud arengukavasse muudatuste tegemist tutvustatakse arengukava ja muudatusi lisaks kandi elanikele jt huvilistele ka vallavalitsuses ja vallavolikogus. Uue arengukava ja varem kinnitatud arengukava muudatused *kiidab heaks* kandi esinduse ettepanekute põhjal *MTÜ Rapla Valla Külade Ühendus koos Rapla valla külade esindajate ümarlauaga*. Uue arengukava ja varem kinnitatud arengukava muudatused *kinnitab Rapla Vallavolikogu* valla arengukava lisana.

Kinnitame:

.....	..... 24.04.2012
Tiit Tammsaar	Ülle Rüüson
MTÜ Rapla Valla Külade Ühendus juhatuse esimees	Seltsingu Rapla Valla Külade Kogu juht

..... 24.04.2012
Aili Erm
Sidusgrupi liider

..... 24.04.2012
Vahur Tarkmees
Projektijuht TipTop Konsulendi OÜ

10. LISAD